

LAKIALOITE 49/2000 vp

Laki opintotukilain 7 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnalle

Lakialoitteessa ehdotetaan opintotukilain väliaikaista muuttamista siten, että vuonna 1999 liikaa maksettuja opintotukia olisi mahdollista palauttaa Kansaneläkelaitokselle kuluvan vuoden kesäkuun loppuun saakka.

Opintotuen tarveharkinnan uudistaminen vuosituloihin perustuvaksi on johtanut tuhansien opiskelijoiden kohdalla kohtuuttomiin ja yllättäviin takaisinperintätilanteisiin. Näihin on törmätty vasta nyt, kun Kela ensimmäisen kerran perii tukia uuden järjestelmän mukaisesti takaisin vuodelta 1998. Moni opiskelija ajattelee oikeutetustikin, että myös hänen palkkatuloihinsa kajotaan takaisinperinnällä. Lisäongelmia aiheuttaa se, että kysymys on jopa yli kaksi vuotta vanhoista asioista. Jotkut opiskelijat saattavat myös joutua hankaliin "takaisinperintäkierteisiin": maksaakseen tuet takaisin he joutuvat menemään töihin, mikä taas vaikeuttaa opintotuen nostamista vapaan tulon rajoissa.

Opetusministeriö on tietävästi kaavailemassa uudistusta, jolla em. opintotuen pahimpia epäkohtia korjattaisiin ja mm. liikaa maksettujen tukien palauttaminen vielä seuraavankin kalanterivuoden aikana mahdollistettaisiin. Tämä olisi perusteltua, koska opiskelijan vuositulot eivät aina ole edes selvillä kalanterivuoden lopussa. Nykyi-

sen opintotukilain 7 b §:n mukaanhan opiskelija voi vapaaehtoisesti maksaa opintotukiaan takaisin ja vaikuttaa siten vapaan tulon määrään kalenterivuoden loppuun saakka. Tällöin tukikauden kausi myös palautuu opiskelijalle uudelleen käytettäväksi.

Uudistukset eivät kuitenkaan ehdi enää vaikuttamaan sen enempää vuonna 1998 kuin myöskään vuonna 1999 opintotukea liikaa nostaneiden tilanteeseen. Ellei mitään tehdä, on vuoden päästä käsillä samanlainen takaisinperintäruljanssi kuin nytkin.

Olisikin kohtuullista, että vuonna 1999 liikaa opintotukea nostaneille annettaisiin mahdollisuus "vahingosta viisastumiseen" ja tukien vapaaehtoiseen takaisinmaksamiseen tämän vuoden kesäkuun loppuun saakka. Tällöin opiskelijat välttäisivät palkkatuloihinsa kajoamisen, takaisin palautettavalle tuelle määrättävän seitsemän prosentin korotuksen ja saisivat opintotuki-kuukaudet myöhemmin käytettäväksi.

Kelan mukaan tällainen menettely olisi hallinnollisesti täysin mahdollinen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

opintotukilain 7 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 7 b §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 920/1997 seuraavasti:

7 b §

Tukikuukausi palautuu uudelleen käytettäväksi myös, jos tuensaaja 17 §:ssä tarkoitetun vaipan tulon korottamiseksi maksaa takaisin vuoden 1999 tukikuukauden opintorahan ja asumislisän kesäkuun loppuun mennessä 2000.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2000 ja se on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2000 saakka.

Helsingissä 14 päivänä huhtikuuta 2000

Ossi Korteniemi /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Osmo Puhakka /kesk
Tanja Karpela /kesk
Leena Rauhala /skl
Pia Viitanen /sd

Säde Tahvanainen /sd
Tapio Karjalainen /sd
Jukka Gustafsson /sd
Ilkka Taipale /sd
Irja Tulonen /kok